

Kształcenie do pracy społecznej i środowiskowa praca socjalna - panorama europejska

Prof. UWM dr hab. Ewa Kantowicz
Katedra Pedagogiki Społecznej
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w
Olsztynie
ewakan@uwm.edu.pl

Założenia analiz komparatystycznych

- Zróżnicowania w kształtowaniu się zawodów pracowników społecznych (widoczne szczególnie w koncepcjach i kierunkach/specjalizacjach profesjonalnego kształcenia);
- Rekonstrukcje historyczno-teoretyczne miejsca pracy środowiskowej w pedagogice społecznej (jako elementu pracy socjalnej, socjalno-wychowawczej, opiekuńczo-wychowawczej);
- Przykłady rozwiązań praktycznych (dobrych praktyk) środowiskowej pracy socjalnej;

Teza 1

- Środowiskowa praca socjalna rozwija się wyraźniej w tych krajach, gdzie obok pracowników socjalnych kształcą się pedagogów społecznych i środowiskowych edukatorów lub/i środowiskowych animatorów.

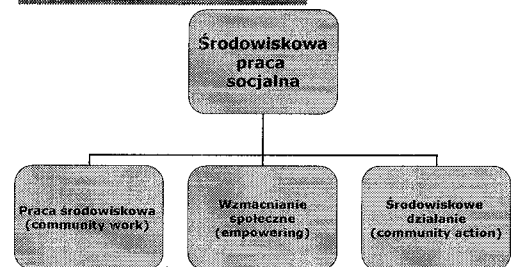
Teza 2

- Środowiskowa praca socjalna rozwija się szerzej w tych krajach, które posiadają tradycje powiązania działań socjalnych (wspierających, pomocowych) z działaniami edukacyjnymi (stymulującymi rozwój).

Teza 3

- Środowiskowa praca socjalna w wielu krajach rozwija się intensywniej od połowy lat siedemdziesiątych XX wieku w powiązaniu z pracą socjalną na rzecz dzieci i młodzieży w ich środowisku życia.

Środowiskowa praca socjalna

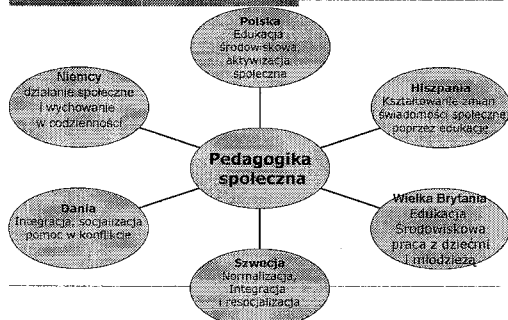
Pracownik socjalny/społeczny

- Pracownikiem socjalnym/społecznym jest osoba posiadająca kwalifikacje zdobyte w trakcie formalnej edukacji, która wspomaga ludzi w rozwiązywaniu problemów organizuje społeczeństwo i wzmacnia rozwój społeczny.
- W większości krajów europejskich obok pracowników socjalnych istnieją takie specjalizacje jak: pedagog społeczny (social pedagogue), pedagog specjalny (special educator), konsultant (counselor), doradca personalny (personal advisor), pracownik społeczno-kulturalny (socio-cultural animator), społeczny wychowawca (social educator).

Specjalizacje w zawodzie pracownika socjalnego/społecznego w wybranych krajach europejskich

- **Belgia**- pracownik socjalny, ortopedagog, społeczny wychowawca
- **Dania**- pracownik socjalny, pedagog społeczny
- **Francja**- pracownik socjalny, edukator socjalny, pedagog specjalny, animator społeczny
- **Hiszpania**- pracownik socjalny, pedagog społeczny
- **Litwa**- pracownik socjalny
- **Niemcy**-pracownik socjalny, pedagog społeczny
- **Polska** -pracownik socjalny, pedagog społeczny, specjalny wychowawca/opiekun
- **Wielka Brytania** - pracownik socjalny, wychowawca młodzieży, konsultant, specjalny wychowawca
- **Szwecja** -pracownik socjalny

Inspiracje pedagogiki społecznej w pracy socjalnej

Dania- przykłady dobrych praktyk

- **"Dognkontakten"**, które organizują różne formy działań socjalno-wychowawczych na rzecz młodzieży z grup ryzyka.
- Głównym założeniem funkcjonowania tego typu instytucji jest natychmiastowa pomoc w naturalnym środowisku młodzieży.
- Poprzez pracę pedagogów ulicznych centra są w kontakcie z młodymi ludźmi ze środowisk zagrożonych, a pracownicy socjalni lub inni specjaliści z **"Dognkontakten"** udzielają porad telefonicznie i ewentualnie kontynuują konsultacje bezpośrednio na terenie placówki dla wszystkich, którzy tego oczekują i dobrowolnie zgłaszają się do placówki.

Hiszpania- przykłady dobrych praktyk

- **Centra opiekuńczo-rekreacyjne dla dzieci i młodzieży** (zwykle prowadzone przez organizacje pozarządowe lub stowarzyszenia działające na rzecz mniejszości narodowych).
- Ich celem jest przede wszystkim organizacja zajęć rekreacyjno-opiekuńczych dla dzieci i młodzieży. Praca środowiskowa ukierunkowana jest na rozwój aktywności pozalekcyjnej dzieci i młodzieży oraz pracę socjalno-wychowawczą.
- Centra te stwarzają możliwości nawiązywania kontaktów w środowiskach mniejszościowych nie tylko wśród dzieci i młodzieży, ale także ich rodzin. Organizują różne formy działań animacyjnych i edukacyjnych (np. kursy językowe), ale także pomoc materialną.

Polska- przykłady dobrych praktyk

- Pedagog szkolny - zakres jego zadań jest obszerny i bezpośrednio wpisany w realizację funkcji szkoły środowiskowej (czy też „otwartej”), nadal stanowiąc wyzwanie dla profesjonalistów zatrudnionych na tym stanowisku.
- We współczesnych realiach działalności szkoły, to w dużej mierze od niego zależy zakres form współpracy z rodziną; z innymi instytucjami (profesjonalistami) i organizacjami, które mogą współuczestniczyć w procesie wychowania, socjalizacji i opieki nad uczniami – szczególnie tych o specjalnych potrzebach edukacyjnych oraz społecznych.